

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 14 Ağustos 2025

Sayı : 13424

34438

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye aleyhine 1 milyar 471 milyon 390 bin 486 ABD Doları tutarındaki cezaya ilişkin Uluslararası Tahkim Mahkemesi tarafından 13 Şubat 2023 tarihli verilen karar, 2014-2023 yılları arasında Türkiye'nin Irak Bölgesel Kürt Yönetimi (IKBY) ile yaptığı petrol taşımacılığı anlaşmaları kapsamında, Irak Merkezi Hükümeti'nin onayı olmadan Türkiye-Irak ham petrol boru hattından petrol taşınması ve Ceyhan'dan yükleme yapılması gerekçesine dayanmaktadır. Söz konusu durum, uluslararası ilişkiler, Türkiye'nin dış politikası, ekonomik çıkarları ve hukuki sorumlulukları açısından ciddi sorular doğurmaktadır.

Bu bağlamda,

1- Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin 13 Şubat 2023 tarihli kararında, Türkiye'nin Irak Merkezi Hükümeti'nin onayı olmadan petrol sevkiyatı gerçekleştirdiği belirtilmektedir. Bu sevkiyatların hangi gerekçelerle ve hangi yetkiyle başlatıldığı konusunda detaylı bilgi verebilir misiniz? Bu kararlar alınırken Irak Merkezi Hükümeti ile herhangi bir resmi yazışma veya müzakere yapılmış mıdır?

2- Türkiye-Irak ham petrol boru hattı üzerinden yapılan sevkiyatların, 1973 tarihli Türkiye-Irak Anlaşması'na aykırı olduğu mahkemece tespit edilmiştir. Bu anlaşmanın ihlal edilmesine yol açan süreçte hangi kamu kurumları ve yetkililer karar alma süreçlerinde yer almıştır? Söz konusu sevkiyatlar için hangi prosedürler izlenmiştir?

3- Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin kararına göre, Türkiye'ye 1 milyar 997 milyon 976 bin 23,50 ABD Doları tazminat yükümlülüğü getirilmiş, ancak karşılıklı mahsuplaşma sonucu net ceza tutarı 1 milyar 471 milyon 390 bin 486 ABD Doları olarak belirlenmiştir. Bu mahsuplaşma sürecinde Türkiye lehine hükmedilen tazminatların detayları nelerdir? Türkiye'nin Irak'tan talep ettiği tazminatların kapsamı ve gerekçeleri neler olmuştur?

4- İletişim Başkanlığı, söz konusu tahkim kararının kesinleşmediğini ve Paris'te bir iptal davası açıldığını belirtmiştir. Bu iptal davasının mevcut durumu nedir? Dava

sürecinde Türkiye'nin hangi hukuki argümanları öne sürmektedir, ve bu argümanların uluslararası hukuk açısından kazanma olasılığı hakkında bilgi verebilir misiniz?

5- Tahkim kararında, Türkiye'nin 21 Mayıs 2014 tarihinden itibaren Irak Petrol Bakanlığı'nın talimatlarını ihlal ederek Ceyhan'a petrol yüklediği ve 2010 Tadilnamesi'nin ilgili maddelerini ihlal ettiği belirtilmektedir. Bu ihlallerin tespit edilmesine rağmen, sevkiyatların 2023 yılına kadar devam ettiği iddiası doğru mudur? Eğer doğruysa, bu sevkiyatların devamına hangi gerekçelerle izin verilmiştir?

6- Söz konusu tahkim kararının, 4 Ekim 2023 tarihinde ABD Washington Bölge Mahkemesi'nde açılan tenfiz davası dosyasında kamuya açık hale geldiği belirtilmektedir. Bu kararın kamuoyuyla paylaşılmasında neden iki yıldan fazla bir süre boyunca gizlilik tercih edilmiştir? Hükümet bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek için hangi adımları atmıştır?

7- Söz konusu tahkim kararının tam metninin (277 sayfa) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı veya ilgili kurumların internet sitesinde paylaşılması düşünülmekte midir?

8- Türkiye, 1973 tarihli Türkiye-Irak ham petrol boru hattı anlaşmasından 27 Temmuz 2026 itibarıyla çıkacağı Resmi Gazete'de yayımlanan bir Cumhurbaşkanı Kararı ile duyurmuştur. Bu kararın alınma gerekçeleri nelerdir? Anlaşmadan çekilme kararı, tahkim mahkemesinin cezasıyla bağlantılı mıdır, yoksa başka bölgesel veya ekonomik faktörler mi etkili olmuştur?

9- Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin kararında, her iki tarafın da tahkim masraflarını (toplam 1.810.000 USD) eşit olarak paylaşması gerektiği belirtilmiştir. Türkiye'nin bu süreçte üstlendiği yasal maliyetler ve giderler nelerdir? Bu maliyetler kamu bütçesinden mi karşılanmıştır, yoksa başka bir finansman yöntemi mi kullanılmıştır?

10- Söz konusu ceza, güncel kurla yaklaşık 60 milyar Türk Lirası'na denk gelmektedir ve her geçen gün faiz eklenmektedir. Bu ceza miktarı, Türkiye'nin ekonomik çıkarları açısından nasıl bir yük oluşturmaktadır? Hükümet, bu cezayı ödemek için hangi finansman kaynaklarını kullanmayı planlamaktadır?

11- Söz konusu sevkiyat kararlarında Cumhurbaşkanı'nın veya diğer üst düzey yetkililerin doğrudan sorumluluğu bulunmakta mıdır?

12- Türkiye-Irak ilişkileri açısından, bu tahkim kararının uzun vadeli etkileri neler olabilir? Irak Merkezi Hükümeti ile ilişkilerin yeniden yapılandırılması için hangi adımlar atılmaktadır? Türkiye, Irak ile enerji iş birliğini güçlendirmek adına yeni bir anlaşma müzakeresi yürütmekte midir?

13- Tahkim kararında, Irak'ın 2003-2007 yılları arasında mücbir sebep durumu nedeniyle bazı yükümlülüklerini yerine getiremediği belirtilmiştir. Bu durum, Türkiye'nin sevkiyat kararlarını nasıl etkilemiştir? Türkiye, bu dönemde Irak Merkezi Hükümeti ile iletişim kurarak mücbir sebep durumunu değerlendirmiş midir?

14- Türkiye'nin IKBY ile yaptığı petrol taşımacılığı anlaşmaları, uluslararası hukuk ve ikili anlaşmalar çerçevesinde hangi gerekçelere dayandırılmıştır? Bu anlaşmaların,

Irak Merkezi Hükümeti'nin egemenlik haklarını ihlal ettiği iddiasına karşı Türkiye'nin resmi pozisyonu nedir?

15- Bu tahkim süreci ve ceza, Türkiye'nin uluslararası enerji piyasalarındaki güvenilirliğine ve bölgesel enerji merkezi olma hedeflerine nasıl bir etki yapacaktır? Hükümet, bu tür riskleri önlemek için gelecekte hangi önlemleri almayı planlamaktadır?